

**ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ
ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ
ФАХІВЦІВ
В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ**

*Матеріали II Міжнародної
науково-практичної
Інтернет-конференції*

Міністерство освіти і науки України,
Державна наукова установа «Інститут модернізації змісту освіти»,
Комітет з фізичного виховання та спорту Міністерства освіти і науки України,
Інститут проблем виховання Національної академії педагогічних наук України,
Навчально-науковий інститут неперервної освіти Волинського національного
університету імені Лесі Українки,
КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради»,
КЗ Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти,
Природничо-гуманітарний університет імені Яна Длугоша (м. Ченстохова, Польща),
Всеукраїнський центр здоров'я населення «Спорт для всіх»,
Громадська організація «UkraineActive»,
Громадська організація «Рух Олександра Педана «Junior».

**ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ
ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ФАХІВЦІВ
В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ**

Матеріали

II Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції

25-26 серпня 2022 року

УДК 005.336.2(08)+331.54-051:005.336.2(08)
Ш-70

Ш-70 **Шляхи удосконалення професійних компетентностей фахівців в умовах сьогодення:** матеріали II Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф (25-26 серпня 2022 року в режимі онлайн) / упорядн.: Баженков Є. В., Цьось А. В., Коломоєць Г. А., Дикий О. Ю., Ребрина А. А., Боляк А. А., Кліванська Ю. А., Буянова Г. В., 2022. 412 с.

Рекомендовано до друку

Вченою радою Державної наукової установи "Інститут модернізації змісту освіти" (протокол № 7 від 28.09.2022 р.);

Вченою радою Волинського національного університету імені Лесі Українки (протокол № 10 від 29.09.2022 р.)

Упорядники:

Баженков Є. В., кандидат наук з фізичного виховання і спорту, директор ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти»;

Цьось А. В., доктор наук з фізичного виховання і спорту, професор кафедри теорії фізичного виховання та рекреації, ректор Волинського національного університету імені Лесі Українки;

Коломоєць Г. А., кандидат педагогічних наук, старший дослідник, начальниця відділу науково-методичного забезпечення підвищення якості освіти Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти»;

Дикий О. Ю., кандидат педагогічних наук, доцент, директор навчально-наукового інституту неперервної освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки;

Ребрина А. А., кандидат педагогічних наук, доцент, професор кафедри теорії і методики фізичного виховання і спорту Хмельницького національного університету;

Боляк А. А., кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент, заступник голови Комітету з фізичного виховання та спорту МОН України;

Кліванська Ю. А., завідувач відділу інформаційного забезпечення освіти Волинського інституту післядипломної педагогічної освіти;

Буянова Г. В., методист відділу науково-методичного забезпечення підвищення якості освіти Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти».

Збірник містить наукові роботи учасників конференції.

Матеріали подаються мовою оригіналу. За достовірність фактів, статистичних та інших даних, точність формулювань і висновків несуть відповідальність автори матеріалів.

© Автори статей і тез, 2022

ЗМІСТ

АКСЬОНОВА Олена

**АЛГОРИТМ УКЛАДАННЯ КОМПЕТЕНТІСНО ОРІЄНТОВАНОГО РУХОВОГО ЗАВДАННЯ
НА УРОК ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ** 9

АНГЕЛЮК Ірина, ЛАВРІН Галина

**«ПРОФЕСІЙНО-ПРИКЛАДНА ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА» В СИСТЕМІ ОСВІТНЬО-
ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАГІСТРА З ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ В
ТЕРНОПІЛЬСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ ПЕДАГОГІЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ІМ. В.
ГНАТЮКА** 15

АСТАХОВА Марія

**СТВОРЕННЯ БЕЗПЕЧНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА В ЗАКЛАДІ ЗАГАЛЬНОЇ
СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: СИСТЕМНИЙ ПІДХІД** 21

БАБАЛІЧ Вікторія, БІЛИК Віталій

**РОЗВИТОК КООРДИНАЦІЇ У СПОРТСМЕНІВ НА ПОЧАТКОВОМУ ЕТАПІ ПІДГОТОВКИ У
СКЛАДНОКООРДИНАЦІЙНИХ ВИДАХ СПОРТУ** 27

БАЖЕНКОВ Євген

**ДЖУНІОР – ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ МОТИВАЦІЇ ДО УРОКІВ ФІЗИЧНОЇ
КУЛЬТУРИ В СУЧАСНОМУ ОСВІТНЬОМУ ВИМІРІ** 32

БАЛУХ Микола

**ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ
КЛАСІВ: ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ПІДХОДИ** 34

БАСЕНКО Руслан

**НЕПЕРЕРВНА ОСВІТА ОСОБИСТОСТІ В ЕДУКОЛОГІЧНОМУ МЕЙНСТРИМІ ЦІЛІСНОЇ
ОСВІТИ: КОНЦЕПТУАЛЬНИЙ ВИМІР** 38

БЕЗСОНОВА Ольга

**ІГРИ ДЛЯ ЗДИВУВАННЯ ЯК ЗАСІБ ВСТАНОВЛЕННЯ ДОВІРЧИХ СТОСУНКІВ МІЖ
УЧАСНИКАМИ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ У ГРУПАХ РАННЬОГО ВІКУ** 41

БЕРЕЖНА Таміла

**НАУКОВІ ПІДХОДИ ТА ПРИНЦИПИ ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОГО
СЕРЕДОВИЩА У ЗАКЛАДІ ОСВІТИ** 46

БИШЕВЕЦЬ Наталія, ГОНЧАРОВА Наталія

**УДОСКОНАЛЕННЯ ІКТ-КОМПЕТЕНЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ З ФІЗИЧНОЇ
КУЛЬТУРИ І СПОРТУ ЗАСОБАМИ ОСВІТНІХ ДИСТАНЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ** 52

БІДА Галина

**ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ ПОПЕРЕДЖЕННЯ ОЖИРІННЯ І ВИНИКНЕННЯ ХВОРОБ
СУЧАСНОЇ ЛЮДИНИ** 56

БОНДАРЧУК Олег, БОНДАРЧУК Денис, КОЛОМОЄЦЬ Галина

**КІЛЬКІСНИЙ АНАЛІЗ РЕЗУЛЬТАТІВ АНКЕТУВАННЯ УЧАСНИКІВ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
ДИТЯЧО-ЮНАЦЬКОЇ ВІЙСЬКОВО-ПАТРІОТИЧНОЇ ГРИ «СОКІЛ» («ДЖУРА»)** 62

ВАРГАНОВА Діна

Косик В. М. та інші). «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України», наказ Міністерства освіти і науки України від 17.08.2022 року № 752.
URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/Navchalni.prohr.amy/2021/14.07/Model.navch.prohr.5-9.klas.NUSH-poetar.z.2022/Fiz.kult.5-6.kl.Pedan.ta.in.22.08.2022.pdf>

АНГЕЛЮК Ірина,
кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії й методики фізичного виховання Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка;
ЛАВРІН Галина,
Кандидат наук з фізичного виховання та спорту, Доцент кафедри фізичного виховання та реабілітації, Тернопільський національний педагогічний університет ім. В. Гнатюка

**«ПРОФЕСІЙНО-ПРИКЛАДНА ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА»
В СИСТЕМІ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАГІСТРА
З ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ В ТЕРНОПІЛЬСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ
ПЕДАГОГІЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ІМ. В. ГНАТЮКА**

Одним з основних напрямів системи фізичного виховання у закладах вищої освіти є професійно-прикладна фізична підготовка (ППФП) [2, С. 403; 3, С. 58; 4, С. 9].

Вона забезпечує формування фізичних і професійних якостей, умінь та навичок, спрямованих на досягнення об'єктивної готовності людини до успішної майбутньої професійної діяльності. Професійно важливі якості людини в процесі трудової діяльності певною мірою удосконалюються самі собою. Проте ефективність цього процесу істотно підвищується, якщо необхідні якості розвивати цілеспрямовано, використовуючи для цього засоби та методи фізичної підготовки в період, який передуює професійному навчанню (краще за все) або, який співпадає з ним за часом [1, С. 12].

Саме тому, у зміст підготовки майбутніх фахівців у галузі фізичної культури в Тернопільському національному педагогічному університеті ім. В. Гнатюка введено навчальну програму з дисципліни «Професійно-прикладна фізична культура». Вона укладена згідно з вимогами кредитно-модульної системи організації навчання, відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістра з фізичного виховання 014.11. Середня освіта (Фізична культура).

Метою запропонованої програми є формування у магістрів знань та методичних навичок для майбутньої професійної діяльності з організації професійно-прикладної фізичної культури.

Основними завданнями дисципліни визначено:

1. Формування у здобувачів цілісного уявлення про професійно-прикладну фізичну культуру, її цілі та основні завдання.
2. Збагачення теоретичного та практичного досвіду магістрів традиційними й інноваційними засобами, методами та формами організації процесу професійно-прикладної фізичної культури.
3. Ознайомлення з особливостями планування, контролю, управлінням для успішного здійснення професійно-прикладної фізичної підготовки фахівців різних спеціальностей.

У процесі вивчення курсу увага здобувачів зосереджується на засвоєнні знань із загальних категорій та понять професійно-прикладної фізичної культури студентів та працюючого населення, а також методичних аспектів професійно-прикладної фізичної культури.

У процесі лекційних, семінарських занять та самостійної роботи здобувачі формують вміння: аналізувати спеціальну науково-методичну літературу; творчо використовувати отримані знання під час розв'язування ситуаційних завдань у процесі фізичного виховання; володіти науково-методичними даними професійно-прикладної фізичної культури; підготувати індивідуальну контрольну-творчу роботу, використовуючи

сучасні наукові матеріали; уміти використовувати отримані знання у майбутній практичній діяльності.

У змісті програми передбачено два основних модулі. Перший ознайомлює з теоретичними основами ППФП в цілому та підготовки студентів у вищих закладах освіти, зокрема. Другий модуль озброює магістрів знаннями й уміннями з безпосереднього впровадження системи професійно-прикладної фізичної культури в процес фізичного виховання фахівців різних спеціальностей. Докладний опис тематики занять представлений в таблиці 1.

Табл. 1

Опис дисципліни

Години (лек./сем.)	Тема	Результати навчання	Завдання
2 / 2	Історія прикладної фізичної культури.	Знання про виникнення і розвиток прикладної фізичної культури у стародавньому світі; прикладна фізична культура Середньовіччя, в епоху Відродження та Новий і Новітній час; професійно-прикладна фізична підготовка в роки незалежності України.	Особливості ППФП, використання засобів, становлення та розвиток прикладної фізичної культури у різні епохи
2 / 4	Сучасні уявлення про ППФК	Аналіз теоретичних основ щодо ППФК	Професійно-прикладна фізична підготовка в системі фізичної підготовки Основні фактори, що визначають зміст професійно-прикладної фізичної підготовки
2 / 4	Роль фізичної культури у професійній діяльності бакалавра та спеціаліста.	Розуміння важливості виробничої фізичної культури у проведенні активного відпочинку і підвищення функціональних можливостей організму людини.	Виробнича фізична культура, її мета та завдання Фізична культура і спорт у вільний час Фізкультурно-спортивні заняття для активного відпочинку і підвищення функціональних можливостей

2 / 4	Професійно-прикладна фізична підготовка студентів	Знання щодо особливостей організації ППФП студентів у ЗВО, уміння вирізняти професійно-важливі якості.	Значення і завдання ППФП Чинники, що впливають на ППФП студентів, засоби ППФП студентів Особливості розвитку професійно-важливих фізичних якостей та формування прикладних рухових умінь і навичок на заняттях з професійно-прикладної фізичної підготовки зі студентами ЗВО Форми організації професійно-прикладної фізичної підготовки студентів ЗВО Планування та педагогічний контроль на заняттях із професійно-прикладної фізичної підготовки зі студентами ЗВО.
2 / 4	Основи методики професійно-прикладної фізичної підготовки	Озброєння методичними основами ППФК: засобами, методами, чинниками, формами організації ППФП.	Засоби ППФП Класифікація фізичних вправ. Зміст та форми фізичних вправ. Природні сили навколишнього середовища та гігієнічні фактори як засоби ППФП Методи ППФП. Сучасні уявлення про класифікацію методів. Особливості підбору засобів та методів для занять з ППФП.
2 / 4	Впровадження інноваційних технологій у ППФП студентів ЗВО.	Розбір інноваційних технологій ППФП студентів шести груп спеціальностей, за якими здійснюється підготовка фахівців у ЗВО: інформаційно-логічна, комунікативна, творчо-образна, технічна, екстремальна, природничо-аграрна.	Розкрити особливості інноваційної ППФП різних спеціальностей за групами: <ul style="list-style-type: none"> • інформаційно-логічну; • комунікативну; • творчо-образну; • технічну; • екстремальну; • природничо-аграрну.
2 / 4	Методики самооцінки працездатності, втоми і їх направленої корекції.	Уміння використовувати методику самооцінки працездатності, здоров'язбережувальні технології	Визначення понять «працездатність», «втома». Взаємозв'язок між професійною діяльністю та рівнем фізичної працездатності. Найпростіші методи оцінки фізичної працездатності. Організація і зміст методико-практичного заняття з метою запобігання професійним захворюванням.
4 / 8	Методика складання	Уміння використовувати	Рекреаційна спрямованість використання засобів ППФП.

	<i>індивідуальних програм фізичного самовиховання і занять рекреаційної спрямованості.</i>	<i>навчально-методичні комплекси в процесі занять та розробляти індивідуальні програми розвитку професійних якостей, самовиховання або рекреації для самостійного виконання.</i>	<i>Методичні рекомендації щодо використання засобів ППФП під час розробки програм Навчально-методичні комплекси професійно-прикладних фізичних вправ для формування культури здоров'я та розвитку професійно-важливих якостей</i>
--	--	--	---

Методами організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності в процесі занять є:

1) за джерелом інформації – словесні: лекція (традиційна, проблемна, лекція-пресконференція) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – Презентація), семінари, пояснення, розповідь, бесіда. Наочні: спостереження, ілюстрація, демонстрація. Практичні: проблемні ситуації й інші інноваційні технології.

2) за логікою передачі й сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) за ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) за ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача, самостійна робота студентів, виконання індивідуальних контрольних-творчих проєктів.

Методами стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності є: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

Підвищенню ефективності семінарських занять сприяє передбачене програмою виконання контрольних-творчих завдань (проєкту), що передбачає планування здобувачами ППФК фахівців різних професій. Критерії та шкалу оцінювання контрольних завдань подано у таблиці 2.

Табл. 2

Критерії оцінювання індивідуального контрольно-творчого завдання (проєкту)

№ n/n	Критерії оцінювання проєкту	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1	Обґрунтування актуальності, формулювання мети, завдання та визначення методів дослідження	2
2	Складання плану реалізації проєкту	1
3	Критичний аналіз суті та змісту першоджерел. Виклад фактів, ідей, результатів досліджень в логічній послідовності. Аналіз сучасного стану досліджуваної проблеми, розгляд тенденцій подальшого розвитку даного питання.	5
4	Дотримання правил реферуванням наукових публікацій	1
5	Доказовість висновків, обґрунтованість власної позиції, пропозиції щодо розв'язання проблеми, визначення перспектив дослідження	5
6	Оригінальність подачі підготовленого матеріалу, презентації проєкту	1
Разом		15

Розподіл підсумкового балу за курс, який отримують здобувачі в результаті роботи на кожному занятті представлений в таблиці 3.

Табл. 3

Поточне тестування та самостійна робота (індивідуальне контрольно-творче завдання)																	Сума балів	
ЗМ1									ЗМ2								ІНДЗ	100
T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17		
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	15

Успішне виконання всіх завдань, запропонованих у процесі вивчення курсу, забезпечить здобувачів необхідними вміннями та знаннями для здійснення процесу фізичного виховання з різними трудовими категоріями. Адже, доцільно організований процес ППФП стане одним з основних напрямків фізичного виховання для формувань умінь та рухових навичок, які сприяють досягненню об'єктивної готовності людини до успішної професійної діяльності.